

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๕/๒๕๕๓

วันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคธรรมรัฐ

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคธรรมรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคธรรมรัฐเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ต่อมาพรรคธรรมรัฐมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช นายทะเบียนพรรคการเมืองรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และต่อจากนั้นพรรคธรรมรัฐรายงาน นายทะเบียนพรรคการเมืองว่า เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ พรรคธรรมรัฐจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองเพิ่มขึ้นอีก ๔ สาขา คือ สาขาลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงราย สาขาลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร สาขาลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่ที่จังหวัดชัยภูมิ สาขาลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น มีคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองละ ๑๕ คน และมีสมาชิกรวมทั้งสิ้น ๕,๕๘๕ คน แต่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบเอกสารประกอบแล้ว ปรากฏว่ามีรายชื่อสมาชิกเพียง ๒,๘๑๐ คน ต่อมาเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ พรรคธรรมรัฐจัดตั้งทะเบียนสมาชิกเพิ่มเติม ๒๔๐ คน รวมเป็น

๓,๐๕๐ คน และวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งทะเบียนสมาชิกเพิ่มเติมอีก ๒,๕๕๕ คน รวมทั้งสิ้น ๕,๖๔๕ คน แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการเลือกตั้งพรรคการเมือง ซึ่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวภายในวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๓ แต่เนื่องจากเป็นวันอาทิตย์เป็นวันหยุดราชการ จึงครบกำหนดภายในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันเปิดทำการถัดไปวันแรก แต่ปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตรวจสอบแล้วพบว่าการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองอีก ๔ สาขา ยังไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคพระราชกฤษฎีกา นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ทำให้การดำเนินการของพรรคพระราชกฤษฎีกาไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๕ เป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการ และส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พรรคพระราชกฤษฎีกาทราบ และยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

หัวหน้าพรรคพระราชกฤษฎีกา มีหนังสือลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่า คำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพระราชกฤษฎีกา เนื่องจาก การดำเนินการของพรรคพระราชกฤษฎีกาไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๕ อันเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นั้น เป็นการชอบแล้ว ไม่ขอคัดค้าน

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และหนังสือชี้แจงของพรรคพระราชกฤษฎีกาแล้ว เห็นว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคพระราชกฤษฎีกา ตามคำร้องของ นายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งยุบพรรคพระราชกฤษฎีกา เนื่องจากพรรคพระราชกฤษฎีกาไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้.... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคการเมืองได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองยังไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคการเมือง ประกอบกับนายทะเบียนพรรคการเมืองยังไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองของพรรคการเมืองกรณีเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงมีอำนาจเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองได้

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคการเมือง

นายประเสริฐ นาสกุล

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายโกเมน ภัทรภิรมย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ